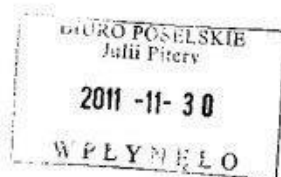

BPJP-032/..... 814/11
7111
Warszawa, 2011-11-28

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

ŻWsdp/mj-070-14/2011 (3804)

W odpowiedzi na pismo z dnia 17 listopada 2011r. nr BPJP-032/814/11 dotyczące sprzeczności przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003r. Nr 106, poz.1002, z późn. zm.) z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 września 2004r. w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych do zawodowego uboju oraz warunków i metod uboju i uśmiercania zwierząt (Dz. U. Nr 205, poz. 2102 z późn. zm.) w zakresie dotyczącym uboju rytualnego zwierząt uprzejmie informuję, że wymienione akty prawne są zgodne w omawianym zakresie z odpowiednimi uregulowaniami zawartymi w przepisach Unii Europejskiej, w tym z dyrektywą 93/119WE z dnia 22 grudnia 1993 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas uboju lub zabijania oraz z Konwencją Rady Europy nr 102 w sprawie ochrony zwierząt rzeźnych.

Przepisy ustawy o ochronie zwierząt nie zawierają regulacji implementującej art. 5 ust. 2 dyrektywy 93/119, zgodnie z którym wymagania ust. 1 lit. c w tym artykule nie mają

zastosowania w przypadku zwierząt poddawanych szczególnym metodom uboju, przewidzianym przez niektóre obyczaje religijne; ustawa nie wdraża zatem regulacji w tym zakresie. Regulacja § 8 ust. 2 przywołanego rozporządzenia, zgodnie z którym przepisu § 8 ust. 1 dotyczącego obowiązku i metod ogłuszania, nie stosuje się do zwierząt poddawanych ubojowi zgodnie z obyczajami religijnymi zarejestrowanych związków wyznaniowych, może zatem budzić wątpliwości co do zgodności z przepisami ustawy o ochronie zwierząt. Niemniej jednak należy podkreślić, że art. 5 ust. 2 dyrektywy 93/119 stanowi jednoznacznie, że wymagania ust. 1 lit. c (w tym wymaganie w zakresie obowiązku ogłuszania zwierząt przed wykrwawieniem) nie mają zastosowania w przypadku zwierząt poddawanych szczególnym metodom uboju, przewidzianym przez niektóre obyczaje religijne.

W rozporządzeniu zostały określone zasady postępowania ze zwierzętami od momentu wyładunku zwierząt ze środków transportu poprzez przemieszczanie zwierząt w zakładzie uboju, przetrzymywanie na terenie zakładu (jeżeli jest to konieczne), poskramianie zwierząt przed ubojem, ogłuszanie i wykrwawianie w następstwie którego następuje śmierć zwierzęcia. Zasady te odnoszą się do każdego rodzaju uboju przeprowadzanego w rzeźni, z wyłączeniem obowiązku ogłuszania zwierząt przed wykrwawieniem w przypadku uboju rytualnego. W przepisach rozporządzenia zezwala się na wykrwawianie bydła, owiec, kóz i drobiu bez uprzedniego ogłuszenia oraz nakazuje się unieruchamianie bydła przy użyciu mechanicznych urządzeń służących do krępowania w przypadkach uboju dokonywanego zgodnie z obyczajami religijnymi zarejestrowanych związków wyznaniowych.

W przypadku uboju rytualnego, w polskich warunkach mającego zastosowanie do uboju koszornego oraz uboju halal, ubój jest przeprowadzany w zarejestrowanym i nadzorowanym przez Inspekcję Weterynaryjną zakładzie.

Należy przy tym zauważyć, że pozbawienie możliwości pozyskiwania i dostępu do produktów pochodzących z uboju rytualnego przez zarejestrowane w związkach wyznaniowych społeczności byłoby sprzeczne z art. 25 i art. 35 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz z ustawą z dnia 17 maja 1989r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (Dz. U. z 2005r. Nr 231, poz. 1965, z późn. zm.).

Jednocześnie uprzejmie informuję, że zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, jeżeli przepisy dyrektywy nie zostały transponowane przez państwo członkowskie, lub zostały transponowane nieprawidłowo, podmiot indywidualny może powoływać się wprost na przepisy dyrektywy wobec tego państwa, o ile są „bezwarunkowe z punktu widzenia treści” i „dostatecznie konkretne” (np. orzeczenie ETS z 19.11.1991r. Ansea Francovich, Daniela Bonifaci i inni przeciwko Włochom sprawy łączone

6/90 i 9/90 (1991) ECR I-5357; orzeczenie ETS z 19.01.1982r. Ursula Becker przeciwko Finanzamt Munster-Innenstadt sprawa 8/81 (1992) ECR 53). W przedmiotowej sprawie, w mojej ocenie, art. 5 ust. 2 dyrektywy 93/119 spełnia te warunki.

Ponadto uprzejmie informuję, że od dnia 1 stycznia 2013r. będą obowiązywać przepisy rozporządzenia Rady (WE) nr 1099/2009 z dnia 24 września 2009r. w sprawie ochrony zwierząt podczas uśmiercania (Dz. Urz. UE L 303z 18.11.2009, str.1), w którym zgodnie z zasadą zawartą w art. 4 ust. 4 nie ogłusza się zwierząt poddawanych ubojowi według szczególnych metod wymaganych przez obrzędy religijne pod warunkiem, że ubój ma miejsce w rzeźni.

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU
Andrzej Butra